

УДК 006.032

МІЖНАРОДНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ

Усенко С.Ю., студент групи М 3/3

Іванов Г.О., кандидат технічних наук, доцент

Полянський П.М., кандидат економічних наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

Розширення міжнародної торгівлі, зміцнення науково-технічного співробітництва, налагодження економічних і культурних зв'язків поставило на порядок денний розроблення єдиних норм, правил, вимог, тобто розвиток міжнародної стандартизації. Національні стандарти різних країн, що відрізняються один від одного, ускладнювали торгівлю, обмін науково-технічною документацією, заважали розвитку товарообміну.

Для досягнення взаєморозуміння між національними організаціями зі стандартизації і з метою полегшення міжнародного товарообміну були створені міжнародні організації. У 1926 році в Празі (Чехословаччина) було створено Міжнародну федерацію національних організацій зі стандартизації ICA (ISA), яка в 1946 році перетворилася в Міжнародну організацію зі стандартизації ISO (IS0). ISO – міжнародна неурядова організація, користується консультативним статусом Організації Об'єднаних Націй (ООН). Офіційними мовами ISO є англійська, французька та російська.

ISO сприяє розвитку стандартизації у кожній з країн-членів цієї організації з метою полегшення міжнародного обміну товарами і послугами, розвитку спільної роботи в сфері науки, техніки, економіки, культури.

Завдання ISO такі: розроблення і публікація рекомендацій з координації стандартів усіх країн-членів ISO; розроблення і публікація міжнародних стандартів; взаємний обмін інформацією між країнами-членами ISO; співробітництво з іншими міжнародними організаціями.

Вищим органом ISO є Генеральна асамблея – загальні збори представників усіх національних організацій зі стандартизації країн-членів ISO, яка збирається, як правило, не менше одного разу за три роки.

Основна функція ІСО – розроблення міжнародних стандартів, виконується спеціально створеними технічними комітетами (ТК) й підкомітетами (ПК), кожний з яких спеціалізується за своїм профілем. Усього створено 172 технічні комітети і 653 підкомітети. Наприклад, ТК-3 “Допуски і посадки”, ТК-22 “Автомобілі”, ТК-22Г “Сільськогосподарські машини і трактори”, ТК-23 “Сільськогосподарські машини”, і т. ін.

Членами ІСО є понад 70 країн, у тому числі з 1993 року і Україна.

Участь у роботі ІСО має важливе значення для підвищення якості й науково-технічного рівня національних стандартів шляхом прийняття до національних стандартів пропозицій і стандартів ІСО, дає можливість популяризувати за кордоном свої державні стандарти.

Усього розроблено до 8 тисяч стандартів ІСО з усіх видів продукції, за винятком електротехнічної, радіотехнічної та електронної, що входять до компетенції Міжнародної електротехнічної комісії МЕК (ІЕС).

Міжнародна електротехнічна комісія (ІЕС) створена в 1904 році, а в 1963 році вона приєдналась на автономних правах до ІСО як електротехнічний відділ цієї організації.

У технічних комітетах ІЕС розробляються рекомендації зі стандартизації в галузі електротехніки, радіотехніки та електроніки.

Слід сказати, що рекомендації ІЕС, як і рекомендації ІСО, не є обов'язковими, однак, відбиваючи інтереси більшості країн, вони приймаються за основні при розробленні національних стандартів, забезпечуючи тим самим більшу конкурентоспроможність національних товарів на світовому ринку.

У метрології діє декілька міжнародних організацій:

Міжнародна організація міри і ваги (МОМВ);

Міжнародне бюро міри і ваги (МБМВ);

Міжнародна організація законодавчої метрології (МОЗМ) та ін.

Міжнародні угоди України в галузі стандартизації й метрології

В умовах інтеграції в світову економіку, з метою співробітництва в галузі стандартизації, метрології та сертифікації, Україною на урядовому рівні і на

рівні національних органів зі стандартизації укладено ряд міжнародних угод. Зокрема, на міжурядовому рівні нашою державою укладені такі угоди:

- Угода між Урядами України та Російської Федерації про співробітництво в галузі стандартизації, метрології та сертифікації (14.03.1994р.).
- Угода про проведення узгодженої політики в галузі стандартизації, метрології і сертифікації між Урядами країн СНД (13 березня 1992 р.).
- Угода між Урядом України і Урядом Китайської Народної Республіки про співробітництво в галузі оцінки відповідності продукції, що імпортується і експортується (1 квітня 1997 р.).
- Угода про співробітництво в галузі стандартизації, сертифікації, якості та метрології між Кабінетом Міністрів України і Урядом Франції (24.04.1997 р.).
- Угода між Урядом України і Урядом Держави Ізраїль про співробітництво в галузі стандартизації, метрології і сертифікації (15 квітня 1997 р.) та інші.
- На рівні національних органів зі стандартизації укладено такі угоди:
 - Угода між Держстандартом України і американським національним інститутом стандартів (28 травня 1994 р.).
 - Угода між Держстандартом України і Управлінням зі стандартизації, метрології та державних випробувань Чеської Республіки (20 червня 1997 р.).
 - Угода про проведення узгоджених робіт із сертифікації між Держстандартом України і Комітетом Російської Федерації зі стандартизації, метрології та сертифікації (12 квітня 1994 р.) та інші.

Література

1. Про стандартизацію і сертифікацію. Декрет Кабінету Міністрів України. Газ. “Голос України”, №99 (599) від 29.05.1993 р.
2. Практикум з дисципліни “Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Г. О. Іванов, В. С. Шибанін, Д. В. Бабенко та ін. — К.: Видавництво „Аграрна освіта”, 2008. — 648 с. (За редакцією Г.О. Іванова і В.С. Шибаніна).